

---

Επαγγελματικός  
Προσανατολισμός και  
Συμβουλευτική  
Εφήβων και Ενηλίκων

---

## 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Επαγγελματικός Προσανατολισμός και Συμβουλευτική Εφήβων και Ενηλίκων»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Επαγγελματικός Προσανατολισμός και Συμβουλευτική Εφήβων και Ενηλίκων»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

## 2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η επαγγελματική συμβουλευτική αποτελεί ένα πεδίο της Συμβουλευτικής που στοχεύει στην ενίσχυση της επαγγελματικής ανάπτυξης του ατόμου και της ικανότητάς του να πάρει κατάλληλες γι'αυτό επαγγελματικές αποφάσεις. Οι ενήλικες κάθε ηλικίας σήμερα έρχονται αντιμέτωποι με τις απρόβλεπτες αλλαγές στην αγορά εργασίας και συχνά καλούνται να σχεδιάσουν εκ νέου τη σταδιοδρομία τους, γεγονός που μπορεί να τους οδηγήσει στην αναζήτηση εξειδικευμένης συμβουλευτικής υποστήριξης.

Από την άλλη, με τις γενικότερες αλλαγές που συμβαίνουν στον χώρο της εκπαίδευσης, της οικονομίας και της κοινωνίας επηρεάζεται ταυτόχρονα και η ποιότητα της κατάρτισης όσων εξειδικεύονται σε θέματα Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, η οποία οφείλει να έχει άμεση σχέση με όλες τις τρέχουσες εξελίξεις. Ειδικότερα για όσους ειδικούς ασχολούνται με την παιδική και εφηβική ηλικία ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός γίνεται μία δια βίου διαδικασία στενά συνδεδεμένη με τον χώρο της εκπαίδευσης και της απασχόλησης.

Σκοπός του προγράμματος είναι η παροχή υψηλού επιπέδου επιμόρφωσης και κατάρτισης γύρω από τα συγκεκριμένα θέματα, τόσο σε θεωρητικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο πρακτικών δεξιοτήτων. Στα θέματα που θα αναπτυχθούν περιλαμβάνονται το περιεχόμενο και τα στάδια της επαγγελματικής συμβουλευτικής ενηλίκων, η επαγγελματική ανάπτυξη, η αυτογνωσία, οι παράγοντες και τα εμπόδια στη λήψη επαγγελματικών αποφάσεων, η προετοιμασία για την είσοδο στην αγορά εργασίας, η χρήση των ψυχομετρικών εργαλείων καθώς και ειδικά θέματα με τα οποία μπορεί να έρθει αντιμέτωπος ο επαγγελματικός σύμβουλος, η ειδίκευση σε θέματα Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού παιδιών και εφήβων, η καθοδήγηση των μαθητών στην επαγγελματική τους ανάπτυξη και στη σχολική επαγγελματική τους πορεία, στην επίλυση προβλημάτων και δυσκολιών, στη διαδικασία λήψης αποφάσεων με σκοπό την ένταξή τους στην αγορά εργασίας και στα σύγχρονα κοινωνικο-οικονομικά δεδομένα.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε Συμβούλους Σχολικού και Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων, Σχολικούς Συμβούλους, Ψυχολόγους, Ψυχοθεραπευτές, Κοινωνιολόγους, Κοινωνικούς λειτουργούς και γενικότερα αποφοίτους Τμημάτων Ανθρωπιστικών, Κοινωνικών, Ψυχοπαιδαγωγικών, Οικονομικών και Θετικών Επιστημών. Παράλληλα, μπορεί να φανεί χρήσιμο σε κάθε ενδιαφερόμενο (εργαζόμενο ή άνεργο) που προβληματίζεται και αναζητά επιστημονικές πληροφορίες που θα τον βοηθήσουν να κατανοήσει το ρόλο της επαγγελματικής συμβουλευτικής στα ζητήματα της διαβίου διαχείρισης σταδιοδρομίας.

### **3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ**

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ **απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής**
- ▶ **απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με συναφή στο αντικείμενο εργασιακή εμπειρία**

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

**<https://elearningekpa.gr/>**

## 4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

## 5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «*αυτονομία*», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

## 6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

## 7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

- ▶ Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικά με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

**Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:**

**<https://elearningekpa.gr/regulation>**

## **8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ**

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

## **9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ**

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **2 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

### **ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ**

#### **ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ**

##### **Διδακτική Ενότητα 1: Επαγγελματική Συμβουλευτική Ενηλίκων**

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να κάνουμε μία εισαγωγή στην Επαγγελματική Συμβουλευτική ορίζοντας έννοιες, τονίζοντας την αναγκαιότητα εφαρμογής και θέτοντας σκοπούς. Για να κάνουμε πιο σαφή το διαχωρισμό μεταξύ επαγγελματικής συμβουλευτικής και συναφών εννοιών ορίζουμε επίσης τις έννοιες συμβουλευτική σταδιοδρομίας, επαγγελματική ανάπτυξη, επαγγελματικός προσανατολισμός. Αναφέρουμε τα πεδία εφαρμογής της Επαγγελματικής Συμβουλευτικής ενηλίκων, τα συνήθη ζητήματα που εξετάζονται στη συμβουλευτική διαδικασία και τους φορείς υλοποίησης στην Ελλάδα.

##### **Διδακτική Ενότητα 2: Σύγχρονες Θεωρίες Επαγγελματικής Ανάπτυξης - Εφαρμογές σε Ενήλικες**

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να εξετάσουμε συγκεκριμένες σύγχρονες θεωρίες επαγγελματικής ανάπτυξης για την επιμόρφωση σε βασικά θέματα που σχετίζονται με την επαγγελματική πορεία και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων ενός ενήλικα. Οι θεωρίες επαγγελματικής ανάπτυξης αφορούν στην εξέλιξη του ατόμου, στον προσανατολισμό του προς ένα επαγγελματικό περιβάλλον και στην τελική του απόφαση να ακολουθήσει ένα συγκεκριμένο επάγγελμα. Ανάμεσα στις πολλές θεωρητικές προσεγγίσεις επιλέγουμε στην παρούσα ενότητα να εξετάσουμε αντιπροσωπευτικά τις θεωρίες επαγγελματικής ανάπτυξης των John Holland, Linda Gottfredson, John Krumboltz και Mark Savickas. Ο σύμβουλος μελετώντας τις παραπάνω θεωρίες έχει το περιθώριο να σκεφτεί ποια θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει ως βάση για τη διαχείριση των περιπτώσεων των συμβουλευομένων. Στην ολοκλήρωση κάθε θεωρίας τονίζεται η σπουδαιότητα και η χρησιμότητά της στη συμβουλευτική πράξη για τα ενήλικα άτομα.

##### **Διδακτική Ενότητα 3: Ο Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού**

Σκοπός της παρούσας ενότητας είναι να παρουσιάσουμε το προφίλ του επαγγελματικού συμβούλου σε σχέση με βασικά ζητήματα που αφορούν στο έργο του. Πιο συγκεκριμένα, θα

αναφερθούμε σε ένα πρώτο επίπεδο στην ιδιαίτερη αποστολή του συμβούλου ως ατόμου που εξελίσσεται συνεχώς σε μία μακρά πορεία έχοντας ως στόχο την επαγγελματική ανάπτυξη των συμβουλευομένων. Στη συνέχεια, θα αναλύσουμε το ζήτημα της κατάρτισης των συμβούλων και των επαγγελματικών δεξιοτήτων που πρέπει να κατέχουν και στη συνέχεια θα περιγράψουμε το σύστημα εκπαίδευσής τους στην Ελλάδα. Θα θίξουμε επίσης την ανάγκη αξιολόγησης και εποπτείας τους, καθώς και θέματα ηθικής και δεοντολογίας που ανακύπτουν από την άσκηση της επαγγελματικής συμβουλευτικής.

#### **Διδακτική Ενότητα 4: Οι Προκλήσεις των Επαγγελματικών Συμβούλων**

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να εξεταστούν οι προκλήσεις και τα προβλήματα που μπορεί να συναντήσει ο επαγγελματικός σύμβουλος κατά τη συμβουλευτική διαδικασία. Πιο συγκεκριμένα, θα αναφερθούμε σε περιπτώσεις ατόμων με τα οποία πιθανότατα να έρθει ο σύμβουλος σε επαφή, τα οποία διακρίνονται από ορισμένες ιδιαιτερότητες, είτε κοινωνικές, είτε οικονομικές, είτε πολιτισμικές. Σε όλες τις περιπτώσεις, στόχος της επαγγελματικής συμβουλευτικής θα πρέπει να είναι η ένταξη των ατόμων αυτών στο εκπαιδευτικό σύστημα και στην αγορά εργασίας. Πιο αναλυτικά, θα εξετάσουμε σε ένα πρώτο επίπεδο τα άτομα που έχουν εγκαταλείψει πρόωρα την εκπαίδευση, τα αίτια της διακοπής τους από το σχολείο, τα χαρακτηριστικά των ατόμων αυτών, τους στόχους της συμβουλευτικής διαδικασίας και τον ρόλο της συμβουλευτικής σταδιοδρομίας στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας. Δεύτερον, εξετάζουμε τις περιπτώσεις ατόμων διαφορετικής εθνικότητας και τις γνώσεις και δεξιότητες που θα πρέπει να έχει ο σύμβουλος για να αντιμετωπίζει τις δυσκολίες. Και τρίτον, αναφερόμαστε στις περιπτώσεις ευπαθών ομάδων του πληθυσμού και στο ρόλο του συμβούλου κατά τη συμβουλευτική διαδικασία με τα άτομα αυτά.

#### **Διδακτική Ενότητα 5: Μεθοδολογία Συμβουλευτικής Διαδικασίας**

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να περιγράψουμε τις κύριες μεθόδους συμβουλευτικής διαδικασίας, την ατομική συμβουλευτική συνέντευξη και την ομαδική συμβουλευτική. Πρώτον, θα αναλύσουμε την πορεία που ακολουθείται στην ατομική συνέντευξη, την προετοιμασία από την πλευρά του συμβούλου και του συμβουλευόμενου, τη διερεύνηση, τη σύναψη συμβολαίου, τον καθορισμό των στόχων, το σχέδιο δράσης, τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, την πρακτική εφαρμογή έως και τον τερματισμό της συνέντευξης. Δεύτερον, όσον αφορά στην ομαδική συμβουλευτική, θα αναφερθούμε καταρχάς στην έννοια και στη δυναμική της ομάδας που στηρίζεται στην αλληλεπίδραση των ατόμων μέσα σε αυτήν. Στη συνέχεια θα περιγράψουμε τη γενική διαδικασία μίας ομαδικής συμβουλευτικής και ειδικότερα θα τονίσουμε τη λειτουργία και τον σκοπό της επαγγελματικής ομαδικής συμβουλευτικής.



## **Διδακτική Ενότητα 6: Τρόποι Συγκέντρωσης Πληροφοριών και Διάγνωσης - Σύναψη Συμβολαίου**

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να τονίσουμε τη σημασία της διαγνωστικής αξιολόγησης, της σύναψης συμβολαίου και της διερεύνησης του προβλήματος στην πρώτη συνάντηση του συμβούλου με τον συμβουλευόμενο για την επιτυχή έκβαση της συμβουλευτικής διαδικασίας. Σε ένα πρώτο επίπεδο, στόχος μας είναι να παρουσιάσουμε τους τρόπους με τους οποίους ένας σύμβουλος μπορεί να κάνει διαγνωστική αξιολόγηση του προβλήματος, όπως μέσω γραπτού μηνύματος, μέσω τηλεφώνου κλπ. Σε ένα δεύτερο επίπεδο στόχος μας είναι να εξετάσουμε τη σημασία σύναψης συμβολαίου ως τρόπο δέσμευσης του συμβουλευόμενου, και τρίτον, στόχος μας είναι να επισημάνουμε τον τρόπο διερεύνησης του προβλήματος του ατόμου αναλύοντας καταρχάς την αναγκαιότητα δόμησης αρμονικής σχέσης μεταξύ συμβούλου και συμβουλευόμενου.

## **Διδακτική Ενότητα 7: Τεχνικές και Δεξιότητες Συμβουλευτικής Διαδικασίας**

Σκοπός της διδακτικής ενότητας αυτής είναι να εξετάσουμε τις τεχνικές και τις δεξιότητες που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο επαγγελματικός σύμβουλος στην προσπάθειά του να διευκολύνει τη σχέση του με τον συμβουλευόμενο. Πρώτον θα αναφερθούμε αναλυτικά στις τεχνικές που βοηθούν στην ομαλή διεξαγωγή της συμβουλευτικής διαδικασίας, όπως την υποβολή ερωτήσεων, την παράφραση, την αντανάκλαση συναισθημάτων, την επιβεβαίωση, την εστίαση ή την ανατροφοδότηση. Δεύτερον, θα αναφερθούμε στις τεχνικές διάγνωσης και θεραπείας, όπως τα τεστ/ερωτηματολόγια, τη λήψη ιστορικού και τις βιωματικές ασκήσεις, τη συστηματική αποευαισθητοποίηση, την απόσβεση, τη μίμηση προτύπων. Στη συνέχεια, θα εξετάσουμε το ζήτημα της παραπομπής ως κάτι που θα πρέπει να προσεχθεί με ιδιαίτερη ευθύνη και προσοχή από τον επαγγελματικό σύμβουλο σε περίπτωση που απαιτείται αναγκαστικά από την κατάσταση του συμβουλευόμενου.

## **Διδακτική Ενότητα 8: Ψυχομετρικά Τεστ και Ερωτηματολόγια**

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να παρουσιάσουμε το ρόλο των ψυχομετρικών εργαλείων στην επαγγελματική συμβουλευτική και να εξάρουμε τη σημασία της ορθής χρήσης τους. Ιδιαίτερα στοχεύουμε να τονίσουμε τη σημασία των πλεονεκτημάτων των ψυχομετρικών μέσων κατά τη συμβουλευτική διαδικασία και κυρίως τον τρόπο υποβοήθησης του συμβουλευόμενου στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Επίσης τονίζουμε τις αρχές της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας από τις οποίες πρέπει να υπαγορεύονται τα τεστ, προκειμένου να θεωρούνται κατάλληλα για χρήση, ώστε τα αποτελέσματα που θα προκύπτουν να είναι ασφαλή για τα άτομα. Εφιστούμε επίσης την

προσοχή στους κινδύνους που ελλοχεύουν από τη χρήση των τεστ στην επαγγελματική συμβουλευτική, όπως π.χ. η υπερβολική έμφαση στην ερμηνεία τους ή η μη καταλληλότητά τους για το συμβουλευόμενο άτομο. Εν τέλει, αναφέρουμε τα κυριότερα είδη ερωτηματολογίων που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο σύμβουλος στην επαγγελματική συμβουλευτική (τεστ ενδιαφερόντων, ικανοτήτων, προσωπικότητας), καθώς επίσης τονίζουμε και τις αρχές τις οποίες πρέπει ο ίδιος ο σύμβουλος να ακολουθεί κάνοντας χρήση αυτών.

### **Διδακτική Ενότητα 9: Επαγγελματικός Επαναπροσανατολισμός Ενηλίκων**

Σκοπός της διδακτικής ενότητας αυτής είναι να τονίσουμε τη σπουδαιότητα του επαγγελματικού επαναπροσανατολισμού για τους ενήλικες στις σύγχρονες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες. Ο επαναπροσανατολισμός παρουσιάζεται ως αναγκαιότητα για να μπορεί το άτομο να αντεπεξέρχεται στις δύσκολες καταστάσεις που δημιουργούνται από τις σημερινές εξελίξεις στον εργασιακό τομέα. Επισημαίνουμε το ρόλο του επαγγελματικού συμβούλου στη διαδικασία επαναπροσανατολισμού ενηλίκων στην προσπάθεια να τους βοηθήσει να αποκτήσουν προσαρμοστικότητα και ανθεκτικότητα στις δυσκολίες και στις αλλαγές. Στη συνέχεια σκοπός μας είναι να δώσουμε χρήσιμες πρακτικές συμβουλές σχετικά με τους τρόπους αναζήτησης εργασίας και την προετοιμασία της συνέντευξης επιλογής.

### **Διδακτική Ενότητα 10: Σύνταξη Βιογραφικού Σημειώματος και Συνοδευτικής Επιστολής**

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να παρουσιάσουμε τους βασικούς τρόπους και κανόνες σύνταξης του βιογραφικού σημειώματος και της συνοδευτικής επιστολής, που αποτελούν τα κύρια εργαλεία διαμεσολάβησης και γνωστοποίησης των τυπικών προσόντων και των δεξιοτήτων ενός υποψήφιου ατόμου για μία θέση εργασίας. Πολλές φορές ένα άτομο δεν γνωρίζει από μόνο του να οργανώσει σωστά και δομημένα τα παραπάνω έγγραφα, οπότε ο επαγγελματικός σύμβουλος είναι εκείνος που θα καθοδηγήσει σωστά το άτομο να τα συντάξει με το δικό του προσωπικό χαρακτήρα. Με την ενότητα αυτή λοιπόν στοχεύουμε να δώσουμε αναλυτικά ένα πλαίσιο δράσης για τον επαγγελματικό σύμβουλο στη διαδικασία οργάνωσης και κατασκευής του βιογραφικού σημειώματος και της συνοδευτικής επιστολής των ενηλίκων, ως υποψηφίων σε επαγγελματική θέση.

## ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΒΩΝ

### **Διδακτική Ενότητα 1: Θεωρίες Συμβουλευτικής Ψυχολογίας και εφαρμογές στην Επαγγελματική Συμβουλευτική**

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι η γνώση και η εξοικείωση με τις θεωρίες Συμβουλευτικής Ψυχολογίας (Λογικές - Ενορατικές, Ενορατικές - Συναισθηματικές, Συναισθηματικές - Δραστικές, Δραστικές - Λογικές), τις φιλοσοφικές τους βάσεις, τη συμβουλευτική διαδικασία που ακολουθούν και τις τεχνικές που χρησιμοποιούν. Στην ολοκλήρωση κάθε θεωρίας παρουσιάζονται εφαρμογές στη συμβουλευτική πράξη.

### **Διδακτική Ενότητα 2: Θεωρίες Επαγγελματικής Ανάπτυξης και εφαρμογές στην Επαγγελματική Συμβουλευτική**

Στη παρούσα ενότητα εξετάζονται διάφορες θεωρίες Επαγγελματικής ανάπτυξης (ψυχολογικές, μη ψυχολογικές) με σκοπό την επιμόρφωση των εκπαιδευόμενων σε βασικά θέματα που αφορούν την ανάπτυξη του ατόμου, και ιδιαίτερα του παιδιού και του εφήβου. Σε κάθε θεωρία παρουσιάζονται εφαρμογές από τη συμβουλευτική πράξη.

### **Διδακτική Ενότητα 3: Παράγοντες (κοινωνικοί, οικονομικοί, ψυχολογικοί) και διαδικασία λήψης επαγγελματικών αποφάσεων**

Σκοπός της ενότητας είναι να αναλυθούν οι κοινωνικοί, οικονομικοί, και ψυχολογικοί παράγοντες που επιδρούν στη συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού και πώς αυτοί επηρεάζουν τη διαδικασία λήψης αποφάσεων για τον σχολικό και επαγγελματικό του προσανατολισμό. Ειδικότερα, στόχος της ενότητας αυτής είναι η υποβοήθηση των μαθητών στη λήψη ορθών επαγγελματικών αποφάσεων.

### **Διδακτική Ενότητα 4: Η Ανάπτυξη του Νέου Ατόμου και η Σχέση του με το Επάγγελμα**

Σκοπός της ενότητας είναι η εξοικείωση του εκπαιδευόμενου με βασικά στοιχεία της Εξελικτικής Ψυχολογίας σχετικά με τη μελέτη των σταδίων ανάπτυξης του παιδιού από τη βρεφική ηλικία (Piaget) καθώς και με τη μελέτη των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών της εφηβείας και των παραγόντων που επηρεάζουν τις επιλογές των εφήβων. Ιδιαίτερα θα αναλυθεί ψυχολογικά το ζήτημα της σχέσης ατόμου-επαγγέλματος με έμφαση στη σχέση παιδιού/εφήβου και αγοράς εργασίας.

## **Διδακτική Ενότητα 5: Εκπαιδευτικές δομές και η σχέση τους με την Αγορά Εργασίας**

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι η αναφορά στο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο εκπαίδευσης των μαθητών και γενικότερα, στη διάρθρωση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος. Ιδιαίτερα θα μελετηθεί ο τρόπος που αυτό επηρεάζει την επαγγελματική ανάπτυξη και τις αποφάσεις των μαθητών και ο βαθμός διασύνδεσής του με την αγορά εργασίας.

## **Διδακτική Ενότητα 6: Συναισθηματικά και Εκπαιδευτικά Προβλήματα των Μαθητών - Συμβουλευτική και Καθοδήγηση**

Σκοπός της ενότητας είναι ο εντοπισμός των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά και οι έφηβοι στην προσπάθειά τους να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις του σχολικού συστήματος (όπως η σχολική φοβία, η διαρροή, οι μαθησιακές δυσκολίες, η επιθετικότητα, η μελαγχολία/ κατάθλιψη, κλπ.) και η επίδραση των προβλημάτων αυτών στη συναισθηματική και επαγγελματική ανάπτυξη των μαθητών. Στη συνέχεια γίνεται αναφορά στην ανάλυση των προβλημάτων και στην προσπάθεια επίλυσής τους μέσω της συμβουλευτικής.

## **Διδακτική Ενότητα 7: Πρακτική Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού -Βιωματικές ασκήσεις**

Σκοπός της ενότητας είναι η εξοικείωση των εκπαιδευομένων με τη διαδικασία και τις τεχνικές της συμβουλευτικής συνέντευξης σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο. Επίσης, βασική επιδίωξη είναι η εκμάθηση και η εφαρμογή βιωματικών ασκήσεων και η γνώση διαφόρων ερωτηματολογίων και τεστ Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Επιπλέον μελετάται και εξετάζεται μέσω παραδειγμάτων (προβολή videos) η πραγματική πορεία και διαδικασία της συνέντευξης σε παιδιά και εφήβους και γίνεται τελική αποτίμηση των αποτελεσμάτων.

## **Διδακτική Ενότητα 8: Ο Ρόλος των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών στην Επαγγελματική Συμβουλευτική παιδιών και εφήβων**

Σκοπός της ενότητας είναι η εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες που τροποποίησαν σημαντικά τα τελευταία χρόνια τις πρακτικές του Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Ιδιαίτερος στόχος είναι η διευκόλυνση, με την βοήθεια της πληροφορικής και του Internet, των τρόπων διανομής της πληροφορίας και της εφαρμογής τεχνικών σχετικά με τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την εκπαίδευση των μαθητών.

## **Διδακτική Ενότητα 9: Προβλήματα και προκλήσεις στο επάγγελμα του Συμβούλου Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Ηθική και Δεοντολογία**

Σκοπός της ενότητας είναι να εξετάσουμε τις δυσκολίες και τα διλήμματα που συναντά ο Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού στην πράξη κατά τη διεξαγωγή της συμβουλευτικής διαδικασίας. Πιο συγκεκριμένα θα μελετήσουμε τρεις μορφές προβλημάτων που σχετίζονται:

- ▶ με τη διαφορετικότητα των ατόμων (π.χ. άτομα με αναπηρίες, άτομα με μειωμένες κοινωνικές δυνατότητες, αλλοεθνείς, κλπ.),
- ▶ με την ιδιαιτερότητα της κατάστασης (π.χ. κρίσιμότητα περίπτωσης και ανάγκη παραπομπής),
- ▶ με τις διαφορετικές αξίες που διέπουν τα άτομα και τον Σύμβουλο (κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές, θρησκευτικές, κλπ.).

Παράλληλα, θα αναφερθούμε και στις δεξιότητες με τις οποίες θα πρέπει να είναι καταρτισμένος ο Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού προκειμένου να αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τέτοιου είδους προβλήματα.

Επιπλέον σκοπός της παρούσας ενότητας είναι η γνώση και κατανόηση σημαντικών αρχών Ηθικής και Δεοντολογίας που πρέπει να διέπουν το έργο του Συμβούλου.

## **Διδακτική Ενότητα 10: Μεθοδολογία Έρευνας ζητημάτων που σχετίζονται με την Επαγγελματική Ανάπτυξη Μαθητών**

Σκοπός της ενότητας είναι η παρουσίαση των βασικών αρχών της Μεθοδολογίας Έρευνας σε ζητήματα σχετικά με την εκπαιδευτική και επαγγελματική ανάπτυξη παιδιών και εφήβων. Ειδικότερα, επιδιώκεται η εξοικείωση με τη στατιστική ανάλυση) ποσοτικών δεδομένων (μέσα συλλογής: ερωτηματολόγια) και την ερμηνεία/ανάλυση ποιοτικών δεδομένων (μέσα συλλογής: συνεντεύξεις). Η ενότητα αυτή διευκολύνει μέσω παραδειγμάτων την διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών καθώς και την ανάγνωση, ερμηνεία και ανάλυση δημοσιευμένων ερευνών για θέματα επαγγελματικού προσανατολισμού μαθητών.